

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Žižkové, rozhodl o návrhu **Úřadu pro ochranu osobních údajů**, se sídlem v Praze 7, Pplk. Sochora 27, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi tímto úřadem a **Obvodním soudem pro Prahu 4**, a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 11 C 151/2012, o určení neplatnosti záznamu jízd žalobce **I. S.**, a žalovaného **Dopravního podniku hl. m. Prahy, akciová společnost**, se sídlem v Praze 9, Sokolovská 42/217, IČ: 0005886,

t a k t o :

- I. P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci žaloby o určení neplatnosti záznamu jízd, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 11 C 151/2012, **je** soud.
- II.** Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15. 5. 2013, čj. 11 C 151/2012 - 17, **se zrušuje.**
- III.** Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2013, čj. 1 Nc 1402/2013 - 14, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 5. 8. 2013 se Úřad pro ochranu osobních údajů (dále též „navrhovatel“ nebo „Úřad“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále také jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 4 ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 11 C 151/2012.

Z předloženého soudního spisu a z podání navrhovatele vyplynuly následující skutečnosti:

Dne 13. 11. 2012 podal žalobce u Obvodního soudu pro Prahu 4 žalobu, jíž se domáhal určení, že „*záznamy jízd v pražské MHD bez platné jízdenky na jméno I. S., pod rodným číslem xx a adresou K. P., jsou neplatné*“. Uvedl, že u žalovaného jsou na jeho údaje vedeny tzv. černé jízdy bez jízdního dokladu v pražské MHD (a to i v době, kdy v Praze nebyl nebo ležel v nemocnici se zlomenou nohou), jichž se nedopustil. Uzavřel, že se jedná o zneužití osobních údajů, a proto se domáhá určení neplatnosti záznamu jízd v pražské MHD bez jízdního dokladu vedeného na jeho jméno pod jeho rodným číslem a adresou.

Obvodní soud pro Prahu 4 usnesením ze dne 26. 11. 2012, čj. 11 C 151/2012 - 7, vyslovil svou místní nepříslušnost s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Obvodnímu soudu pro Prahu 9, neboť sídlo žalovaného bylo ke dni podání žaloby v obvodu působnosti Obvodního soudu pro Prahu 9 a Obvodní soud pro Prahu 4 není soudem na výběr daným a s ohledem na povahu uplatněného nároku nejde ani o případ výlučné místní příslušnosti.

Obvodní soud pro Prahu 9 s postoupením věci nesouhlasil a věc předložil Městskému soudu v Praze s odůvodněním, že „*v daném případě je dána pravomoc Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, kterému měl OS Praha 4 věc předat*“.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 19. 3. 2013, čj. 1 Nc 1402/2013 - 14, shledal nesouhlas Obvodního soudu pro Prahu 9 s postoupením věci Obvodním soudem pro Prahu 4 důvodným, přičemž v odůvodnění písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. Konf 11/2003 s tím, že závěry tohoto rozhodnutí „*lze ve vztahu k projednávané věci použít i po novelizaci uvedeného zákona (zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů) zákonem č. 439/2004 Sb., neboť i poté, a to podle § 21 odst. 1 písm. b), se může každý subjekt údajů domáhat za stanovených podmínek odstranění závadného stavu, zejména blokování, provedení opravy, doplnění nebo likvidace osobních údajů*“. Městský soud v Praze uzavřel, že rozhodnutí v předmětné věci není v pravomoci soudu, ale Úřadu pro ochranu osobních údajů, a Obvodní soud pro Prahu 4 pochybil, vyslovil-li s odkazem na § 84 a § 85 odst. 3 o. s. ř. místní nepříslušnost, neboť pro nedostatek pravomoci ve smyslu § 7 o. s. ř. nejsou splněny podmínky řízení.

Obvodní soud pro Prahu 4 usnesením ze dne 15. 5. 2013, čj. 11 C 151/2012 - 17, řízení zastavil s tím, že po právní moci tohoto usnesení se věc postupuje Úřadu pro ochranu osobních údajů. V odůvodnění písemného vyhotovení tohoto usnesení soud prvního stupně s odkazem na § 7, § 103 a § 104 odst. 1 o. s. ř. a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2013, čj. 1 Nc 1402/2013 - 14, uvedl, že nemá pravomoc o sporu rozhodnout, neboť žalobce se domáhá nápravy tvrzeného zneužívání osobních údajů žalovaným, a pravomoc k projednání a rozhodnutí sporu je svěřena Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zák. č. 101/2000 Sb., jak dovedl i zvláštní senát v usnesení ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. Konf 11/2003, na které ve svém rozhodnutí odkázal i Městský soud v Praze.

Úřad pro ochranu osobních údajů ve svém návrhu odmítá pravomoc k rozhodnutí v uvedené věci a navrhuje, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl o tomto kompetenčním sporu tak, že příslušným v předmětné věci je soud. Navrhovatel je toho názoru, že ustanovení § 29 ani § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále také „zákon o ochraně osobních údajů“) nezakládá jeho pravomoc k řešení soukromoprávních sporů. Uvádí, že je dozorovým orgánem s pravomocí provádět veřejnoprávní kontrolu zpracování osobních údajů, případně vést správní řízení o uložení sankce za správní delikt. Na podporu svého názoru navrhovatel odkázal na zákon č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), který nabyl účinnosti od 1. 1. 2012 a jímž byly zrušeny odstavce 3 a 4 § 21 zákona o ochraně osobních údajů. Dále navrhovatel odkázal na usnesení zvláštního senátu sp. zn. Konf 56/2009, Konf 11/2011, Konf 94/2011, Konf 10/2011, Konf 27/2011 a Konf 53/2011, dle nichž pravomoc Úřadu k rozhodování individuálních sporů mezi subjektem údajů a správcem o zpracování osobních údajů není dána. Kromě toho soudem odkazované usnesení zvláštního senátu sp. zn. Konf 11/2003 navrhovatel označil za již neaktuální z důvodu novelizace zákona

o ochraně osobních údajů zákonem č. 439/2004 Sb., jež měla za následek změnu v pravomoci Úřadu, jak vyplývá z návrhovatelem označených usnesení zvláštního senátu.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. 1. 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Kladným (pozitivním) kompetenčním sporem je dle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; záporným (negativním) sporem je podle téhož ustanovení spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Obvodní soud pro Prahu 4 v předcházejícím soudním řízení popřel svou pravomoc rozhodnout věc a návrhatele popírá svou pravomoc rozhodnout po postoupení věci; zvláštní senát konstatuje, že se ve věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem o některých kompetenčních sporech.

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

Ustanovení § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů opravňuje subjekt osobních údajů domáhat se nápravy při zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, a to žádostí o vysvětlení anebo žádostí o odstranění vzniklého stavu směřovanou ke správci nebo zpracovateli údajů. Zákon č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s účinností od 1. 1. 2012 (část čtvrtá čl. V bod 2. cit. zákona) zrušil v ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů odstavce 3 a 4, jež umožňovaly dotčenému subjektu osobních údajů obrátit se s předmětnými požadavky i přímo na návrhatele; nadále se tedy subjekt údajů může obrátit se žádostí o vysvětlení či o odstranění závadného stavu pouze na správce nebo zpracovatele osobních údajů.

Odkaz Obvodního soudu pro Prahu 4 na usnesení zvláštního senátu čj. Konf 11/2003 - 12 je v posuzované věci bezpředmětný, neboť v tomto usnesení zvláštní senát aplikoval znění zákona o ochraně osobních údajů účinné ještě před novelou provedenou zákonem č. 439/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, účinným od 26. 7. 2004. Již podle důvodové zprávy k tomuto zákonu účelem novely § 21 až 24 zákona o ochraně osobních údajů byla „dosavadní zkušenost s aplikací § 21 a násl., kdy se přístup Úřadu, přístup subjektů údajů a přístup soudů, nepodařilo sjednotit v tom směru, že Úřad jako ústřední správní úřad nemůže v takovém případě ve své kompetenci řešit spory mezi správcem, zpracovatelem a subjektem údajů o odstranění následků neoprávněných zásahů do soukromí subjektů údajů a druh, popřípadě výši náhrady“. Podle důvodové zprávy rovněž „není přípustné, aby tyto případy řešil správní úřad. Proto se navrhuje, aby kompetence Úřadu byla v tomto případě odpovídající jeho postavení a Úřad mohl na základě podnětu subjektu údajů postupovat vůči správci nebo zpracovateli prostředky pro správní úřad obvyklými, a případy, kdy jsou vznášeny nároky na náhradu nemajetkové újmy nebo náhradu škody, svěřit do pravomoci soudů, jak je tomu ostatně obvyklé i v ostatních případech zásahů do práva na ochranu osobnosti“. Podle znění zákona o ochraně osobních

údajů účinného do 25. 7. 2004, jež zvláštní senát při vydání rozhodnutí čj. Konf 11/2003 - 12 aplikoval, tak v posuzovaném případě vycházet nelze, neboť zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí.

Ustanovení § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění účinném do 25. 7. 2004, upravovalo, že pokud subjekt údajů (dále jen „subjekt“) zjistil, že došlo k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, měl právo obrátit se na Úřad s žádostí o zajištění opatření k nápravě. Toto ustanovení bylo novelizováno zákonem č. 439/2004 Sb. platným a účinným od 26. 7. 2004. Dle novelizovaného znění § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů se subjekt osobních údajů mohl domáhat nápravy při protiprávním zpracování jeho osobních údajů tak, že podal žádost o vysvětlení anebo žádost o odstranění vzniklého stavu u správce nebo zpracovatele údajů. Ustanovení § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění účinném do 31. 12. 2011, však umožňovalo, aby se dotčený subjekt osobních údajů obrátil s požadavky podle § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů i přímo na navrhovatele.

Rozhodováním navrhovatele podle § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění do 31. 12. 2011, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu a v usnesení ze dne 4. 9. 2012, čj. 1 As 93/2009 - 273, vyslovil, že *„podání učiněné podle § 21 odst. 3 i odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., jímž subjekt osobních údajů žádá Úřad pro ochranu osobních údajů o uložení opatření k nápravě zpracovateli či správci osobních údajů, je toliko podnětem k uplatnění dozorčího práva Úřadu“*. Rozšířený senát dále uvedl, že *„na výkon dozoru Úřadem nemá podatel subjektivní právo“* a *„informace Úřadu pro ochranu osobních údajů o způsobu vyřízení takového podnětu není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., ale toliko sdělením úřadu“*. Z toho vyplývá, že i před 1. 1. 2012 byla obrana subjektu podle § 21 zákona o ochraně osobních údajů omezená a nenároková, protože navrhovatel by podání žalobce posuzoval pouze jako podnět ke své dozorové činnosti.

Postavením navrhovatele po 1. 1. 2012 se zvláštní senát zabýval v usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 94/2011 – 8, dostupném na www.nssoud.cz, jímž vyložil, že ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů reguluje podmínky práva na přístup k ochraně osobních údajů tehdy, pokud se subjekt údajů domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou jeho soukromého a osobního života nebo v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů. Dále vyslovil, že *„předmětné ustanovení však nezakládá pravomoc navrhovatele rozhodovat ve sporech mezi subjektem údajů a správcem nebo zpracovatelem o nárocích plynoucích z takového zásahu. Z § 29 zákona o ochraně osobních údajů pak vyplývá, že pravomoci navrhovatele na úseku ochrany osobních údajů jsou kontrolní a dozorové“*. Tyto závěry budou platit tím spíše poté, co zákonodárce zrušil v § 21 zákona č. 101/2000 Sb. odstavce 3 a 4 umožňující subjektu údajů obracet se přímo na navrhovatele. Shodně zvláštní senát rozhodl i v usnesení ze dne 14. 6. 2012, čj. Konf 10/2012 – 6, usnesením ze dne 17. 9. 2012 čj. Konf 27/2011 - 9, usnesením ze dne 30. 1. 2013, čj. Konf 53/2012 - 16.

S tímto závěrem se zvláštní senát v předmětné věci ztotožnil. Ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění od 1. 1. 2012, již pravomoc navrhovatele neupravuje. Činí tak pouze § 29, podle kterého může navrhovatel mimo jiné provádět dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem o ochraně osobních údajů, přijímat podněty a stížnosti na porušení povinností stanovených zákonem, projednávat přestupky a jiné správní delikty a udělovat pokuty.

Navrhovatel je proto oprávněn vykonávat pouze kontrolní a dozorovou činnost podle § 29 zákona o ochraně osobních údajů. Není však příslušný k vydání rozhodnutí ve sporu mezi subjektem údajů a správcem osobních údajů.

Zvláštní senát z uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc soudu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., výrok I.) a současně tak potvrdil dřívější judikaturu zvláštního senátu, od níž neshledal důvodu se odchýlit.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15. 5. 2013, čj. 11 C 151/2012 - 17.

S ohledem na závěr přijatý tímto usnesením zvláštní senát současně zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2013, čj. 1 Nc 1402/2013 – 14, kterým Městský soud v Praze vyslovil závazný právní názor o nedostatku pravomoci soudu k projednání a rozhodnutí předmětné věci.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy.

Pro úplnost zvláštní senát poznamenává, že není oprávněn rozhodovat o místní příslušnosti soudů k projednání a rozhodnutí předmětné věci, o níž bude nově rozhodnuto Městským soudem v Praze.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. ledna 2014

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu